

30756

Mag. St. Dr.

P

kał.komp

konst

Szcolag, piestak, groszyk cięczyński
dobru pospolitemu w Polsce
szkodliwy — przez druk do wia-
domości wszystkich obywateli
prowadany, r. p. 1654.

~~24 list 3695~~

SZELĄG, PIĘTAK,
GROSZYK CIESZYNSKI,

Dobru pospolitemu w Polzcie
szkodliwy.

Przez Druk do wiadomości wszystkich
obywatelów podany.

*Omne malum nascens facile opprimitur; inuetera-
tum fit plerumq; robustius. Cic: Philip 5.*

Roku Pańskiego, 1654.

• z Dozwoleniem Stárszych.

A Je iestem Gwardainem / ani moia professya iest os-
gien probierski / na ktorzym raz sie sparzysz / y
z Menica y z Moneta / chowam wieczny pokoy :
wiem tez y to co za tym idzie / gdy kto cudze rzeczy
gani / albo kogo na slawie bynamniey vszkie. Jesli iednak Dy-
czynna omnes omnium charitates complexa est, kazdy peccawy
syn / miley Matce powinien zawdzieczac, czym moze / ten rozus-
mem y glową / ow orazem / inzy rzadem / drugi dozorem / nie lza
czasem

vid. IX. 7. 24. b.

21

30756/1 b.

czasem Priuato / od Ksiąg wyrwawszy sie weydziec iako rzeczy idą /
a gdy z koleie wytracają / Przestrzedz / gdy Ci / ktorzym to należy /
altum silent.

Pograniczne sácowacé wstawienia Monety / byloby to rwacé
przyiazni y miłość / ktora z pobliskimi Rzeczy / ktwia Náiásnieyszych
Krolow náfych spietá mamy: co Slaskiem / Moráwá / Pomorska
Ziemia mieniemy / Jedno bylo ciálo Korony Polskiej / póki Orzel
Biały pior swoich w garny nie obmywał morzu / a wschodnim bystro
nie zápatrował sie ná obrone wóje. o Chrześciánstwą Ksiezycom.

Náia Jásnie Oświecone Slaskie Ksiazetá / vsu, álbo zá
práwem sobie nádánym ius cudenda moneta, iako y rozne in
Imperio Njástá / ále ábysny ich monete bráli / ná to wladzey nie
máia / chyba bez náf Niedozor / álbo rowná z náfymi pieniadzmi
waga y towárow náfych spráwiedliwym pomiárem.

Jest bowiem Krolestwo Polskie / ták oddzielone / iz żadney
krom Bogá / y Páná / ktorego sobie wólnemi glosy Obiera wladzy
y zwierzchności nie uznawa / z pogranicznemi Pány y ich narodámi /
Dobra przyiazni / y wzáiemne rzeczy potrzebnych zámienienie / szcze
rze / bez falsu / bez zdrády y osukánia záchowuie / czego gdy w sa
siádách nie znáduie iure natura gentium, y wladza swoia O
bywátelom Koronnym zámienienia wzgledem pienedzy nierownes
go y ze szkoda / zákázac moze / y zákázuie.

Co iesli ták iest / iako iest; Zaden obcey monety / ktoraby zá
kazána byla / ábo z náfá porównánia nie miála / áni przywozic /
áni wdawac / áni pospolstwo niewiadome ona zarázac niepowi
nien / sub poena coli, & confiscatione bonorum.

Puscáwšy tedy inná monete / Taler bity Polski / iuxta boni
tatem intrinsecam & extrinsecam, z innemi národámi (krom
Niedzwiadkow / Kozielekow / y Hispánowych Krzyzow /) wazy
tym czasem Ortow piec / ábo 30. potroynych / groszy náfych 90.
grosz iest 90. czesc Talerá / a szelag Polski 270. czesc Talerá. Ale
zeby to moneta dla drobności práwie nieznáczna byla / przydano
má miedzi tyle iz do grzywny szelagow / lot ieden srebra wchodzi.
Ták tedy lubo szelagámi Polskimi / lubo groszami / Pulcorakámi /
álbo Potroynemi co kupuie / osukány bydz nie moze: bo sie Mo
neta

netá náská iedná do drugiey stosuie / y zámiane rzeczy porównywa.
Ná ten czas w Polšze ze tey drobney Monety nie bija / bez
ktorey w bogi lud práwie nic nie moze / zágescily sie miedzy innemi
pienedzmi Cudzoziemskimi Szelagi / Pietaki / y Groszyki / Cies
fynskie ktorych položylem Piatná / dáleko náfym nierowne / y
nie poplatne.

Bo w ieden bity náf Taler groszykow tákich proportionaliter
w Pietakách rozumiey 115. wchodzi / Szelag z náfym żadnego
porównánia niema / bo nie rżtac srebra / ále áni miedzi co potrzeba
nie ma szera bláská álbo rybá luská ktora zdmuchniem.

Spytasz / Kto to powiáda? w. Ogień Probiez spráwiedli
wy. Rzeczysz: Coz ná tym? Odpowiem Nic / choeby y szozáne
pieniadze kto robil / byle ie tym wdawal / ktorzym rozkazac moze. Ale
tobie ná tym wielka szkoda / gdy dobro twoie / towar / pieniadze /
zloto / bedac innego Páná / zá cudze plewy: Talar twoy bity álbo
90. groszy / dáies zá 75. luboc kto tych groszykow Ciesfynskich
náliczy 90. á iesli w szelagách tey kuznie / zá ná / y zá to / ze sie
z ciebie násmicia. Gdym pod czas powietrza w Niasieczku bli
skim Slaská, miestas / przyiecháli Slezacy ná targ. Podświešy
Gospodarzá / wprošili áby umieniem swym leguminá ná nie skupos
wal. Ze szelagámi temi pláćili nád zwyczaj w pul ceny / do gory
Targ wyniešli.

A toz masz pozytek / 1. Iz Obywátelom żywnosc w wielka
cene wciagneli. 2. Ze zá wyborne ziarno / dali przedáiacym ple
wy / zá zloto bloto.

Przestrzegalem támezne pospolstwo / áby sie osukiwac nie dali /
ále chcuwym z niedze ludziom / ná zylt / lubo falszywy / to bylo mowic
co sprágnionemu / áby napou zaniechal. Tákie w nas zmamienie /
ze sie z wyborym chlebem prosimy / áby nas kto slocinami nátkal.
Taka zlosc / ze ieden drugiego ták dlugo osukiwac bedzie / iz za
den prozen szkody niezostanie / iako sie estalo przez Lewkowe y Ros
powe Talery / w czym przestrzegáiac mila Dyezyczne / dalem byl dos
wod iáсны szkody / ktora ponosi Rzeczpospolita z Cudzoziem
skiej Monety / Anno 1645. ná Sejm Wálny Wárszawski. Já
ko yo tey iuz to Rok Trzeci pedzi / tym ktorzym należy oznáymilem /
á przecie

Ludwig
a przecie co daley to gorzey/ iakby na *laudatum* schwallami sie uszczynny y giniemy/

Rzeczysz. Ktoż temu winien? Odpowiadam. Ten co taką Monete kuie / ale go za to karać iemożemy / bo nie jest w mocy naszey / ani prawa do niego nie mamy.

Rzeczysz. Ktoż ieszcze? Ten co taką monete przywozi / y ma handluie. Na mieyscu po kwartniku ie albo nie uia skupiac / tu po felagu wdacie. Ktoż ieszcze? Odpowiem. Ktory to wiedzac y widzac dopuszcza y przeglada. Ktoż ieszcze? Rzeczlbym ze niewiem ale nie moge / bo wiem y powiem ze każdy sobie winien bedzie / kto sie daie oszukiwac. Czy nie dosyc / ze ie raz wywołano / y brać zakazano. Wždy sie kiedykolwiek obaczmy / dosyciechmy sie za srebro y zloty wyborne Anno 1620. Kotlin Szlaskich nabrali / za Gdania *1020* skie Orty Orlikow / za Bidgostkie / tulagow.

Rzeczysz. Mala rzecz jest felag / Odpowiedam. Mniejszy istra / a wshytek dom spali: Paruus error in principio, in exitu fit maximus. Juz ich za rok pierwszy to jest 1651. bylo między gminem na kilkadziesiat tysiecy. Chcieycie sie dzis spytać o nie / znajdziecie ich beczkami. Czy nas mierzi stare przyslowie:

*Nowa przypowieść Polak sobie kupi,
Ze y przed škoda, y po škodzie głupi.*

A zyczylbym / aby y wzl otey Cudzoziemskiej Monecie dozor byl dozor ab Anno 1649. bo gdy my sie na Srebrze wškodzie posirzegli: Dawnego we zlocie fortelu swego nie przespia / Ktory *liber* Orla Bialego dla iego szczerosci y w Woynach niefsze sných trudności dobrze skubia.

Tanta caritas Patriæ est, vt eam non sensu tantum nostrò, sed salute ipsius metiamur. Cic. Lib. 1. Tusc. Quæstio.

Biblioteka Jagiellońska

510700007575

